

Sygn. akt

III AUa 398/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Roman Skrzypek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocyłowska SSA Alicja Podczaska
	Protokolant	st.sekr.sądowy M. Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **25 września 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **S. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **19 lutego 2013 r.** sygn. akt **IV U 2088/12**

z m i e n i a zaskarżony wyrok jak również poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z 30 listopada 2012r. w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy S. P. prawo do emerytury począwszy od 1 listopada 2012r.

Sygn. akt III AUa 398/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 25 września 2013r.

Decyzją z dnia 30 listopada 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., wskazując na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43) odmówił S. P. prawa do emerytury wskazując, że do dnia 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Zakład nie uznał jako pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia wnioskodawcy w (...) od 3 listopada 1969 r. do 31 sierpnia 1991 r. z uwagi na nieprawidłowości w świadectwie pracy. Dokumenty osobowe zaś ogólnie wskazują stanowisko jakie zajmował w/w – mechanik napraw pojazdów. Nie uznano również za czas pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Przedsiębiorstwie (...) z uwagi na brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca domagał się jej zmiany i przyznania dochodzonego świadczenia. Podniósł, że w trakcie zatrudnienia w (...) w R. stale i w pełnym wymiarze czasu pracował w szczególnych warunkach, a okoliczność powyższą potwierdzić mogą świadkowie, o przesłuchanie których zawniósł.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS Oddział w R. wniósł o jego oddalenie, podnosząc, że wnioskodawca nie wykazał wymaganego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych, a ponadto wskazał odnośnie okresu zatrudnienia w (...), że pracodawca wystawił świadectwo pracy w szczególnych warunkach również na okres pracy wnioskodawcy na budowie eksportowej od 25 listopada 1985 r. do 23 kwietnia 1987 r. nie będąc do tego upoważniony, gdyż pracodawcą za ten czas był (...) w K..

Wyrokiem z dnia 19 lutego 2013 r., sygn. akt IV U 2088/12 Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie oddalił odwołanie.

Sąd I instancji ustalił, że S. P. ur. (...), w okresie od 3 listopada 1969 r. do 31 października 1991 r. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w R. jako mechanik samochodowy. Z kolei od 25 listopada 1985 r. do 5 kwietnia 1987 r. oddelegowany został do pracy eksportowej w ZSRR na stanowisku mechanika.

Wnioskodawca pracował razem z F. R. i M. T. jako mechanik samochodowy przy naprawie samochodów ciężarowych będących na stanie przedsiębiorstwa głównie marki (...), które służyły do przewozu materiałów budowlanych. Zajmował się bieżącymi naprawami i przeglądami technicznymi. Czynności te w części wykonywane były w kanałach remontowych a w części poza kanałami. Prace te rozkładały się równomiernie: 50% - 50%. W warsztacie, w którym pracował S. P. było kilka kanałów, a na jednej zmianie pracowało około 10 - 15 mechaników.

Po ustaniu stosunku pracy likwidator przedsiębiorstwa wydał odwołującemu świadectwo potwierdzające wykonywanie przez niego pracy w szczególnych warunkach.

W dniu 29 października 2012 r. S. P. złożył w ZUS Oddział w R. wniosek o emeryturę w obniżonym wieku ze względu na rodzaj wykonywanej pracy.

Konsekwencją powyższego była wydana w dniu 30 listopada 2012 r. decyzja organu rentowego odmawiająca prawa do świadczenia.

Celem ustalenia, czy wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych Sąd przeprowadził dowód z zeznań świadków F. R. i M. T. - współpracowników S. P. z okresu zatrudnienia w (...) w R., którzy bez wątplenia posiadali wiedzę odnośnie charakteru czynności wykonywanych przez wnioskodawcę. Sąd dał wiarę zebrany w sprawie dokumentom, których treść i forma nie budziły zastrzeżeń. Niemniej jednak świadectwo pracy w warunkach szczególnych wystawione w dniu 27 sierpnia 1991 r. Sąd uznał za niewiarygodne. Świadectwo to, w ocenie Sądu Okręgowego, stanowi oświadczenie wiedzy wydane na podstawie dokumentacji z akt osobowych, jednak w korelacji

z osobowymi źródłami dowodu okazało się nie zawierać treści prawdziwych. Twierdzenia wnioskodawcy o stałości wykonywania pracy w kanałach remontowych również nie pokrywały się z zeznaniami świadków.

Przechodząc do oceny prawnej Sąd Okręgowy stwierdził, że wnioskodawca nie przepracował wymaganego okresu w warunkach szczególnych, w związku z czym nie spełnia warunków przyznania dochodzonego świadczenia.

W apelacji od powyższego wyroku wnioskodawca domagał się jego zmiany i uznania, że nabył prawo do emerytury ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania zarzucając naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów oraz kwestionując ustalenia stanu faktycznego wskazując przy tym na naruszenie prawa materialnego tj. art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS.

Ponadto wniósł o przesłuchanie świadków na okoliczność jego pracy w spornym okresie w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy okazała się uzasadniona, a jej uwzględnienie skutkowało wydaniem przez tut. Sąd orzeczenia reformatoryjnego.

Istotą sporu w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień wnioskodawcy S. P. do wcześniejszej emerytury w oparciu o przepis art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Przepis ten stanowi, iż ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 wskazanej ustawy.

Wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom zatrudnionym w warunkach szczególnych przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Kwestie powyższe reguluje zaś rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), które w § 1 pkt 2 stanowi, iż właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B. Zatem jedynie zatrudnienie w wymiarze co najmniej 15 lat na stanowiskach ściśle ustalonych przez wymienione wyżej organy przy równoczesnym osiągnięciu wieku emerytalnego - 60 lat dla mężczyzn - uzasadniają przyznanie prawa do emerytury zgodnie z § 4 cyt. rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r.

Bezspornym w sprawie był okres zatrudnienia wnioskodawcy S. P. w Przedsiębiorstwie (...)w R. w okresie od 3.11.1969 r. do 31.10.1997 r. z wyłączeniem okresu pracy na budowie eksportowej od 25.11.1985 r. do 23.04.1987 r., kiedy pracodawcą był (...). Łącznie nie został uznany jako praca w warunkach szczególnych okres 23 lat, 6 miesięcy i 2 dni.

Wnioskodawca sporny okres dokumentował świadectwem pracy w warunkach szczególnych z 27.08.1991 r., które nie zostało uznane jako wiarygodne tak przez organ rentowy, jak również Sąd I instancji.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko, że w postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia co do środków dowodowych, którymi związany jest organ rentowy w postępowaniu administracyjnym. Dlatego w postępowaniu odwoławczym przeprowadził dowód z przesłuchania świadków R. M. i Z. K.. Świadczyli ci byli współpracownikami

wnioskodawcy w spornym okresie i szczegółowo opisali zakres wykonywanych czynności przez wnioskodawcę oraz organizację pracy w (...).

Tych ustaleń zabrakło w postępowaniu przeprowadzonym przez Sąd I instancji. Otóż w oparciu o zeznania w/w świadków Sąd II instancji ustalił, że wnioskodawca praktycznie przez cały czas pracował jako mechanik samochodowy w kanałach remontowych, ponieważ wynikało to z organizacji pracy w (...)Firma ta eksploatowała około 400 samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony typu Z., (...) S., J.i stale zachodziła konieczność ich remontu. Wnioskodawca pracował w brygadzie silnikowców, którzy praktycznie przez cały czas pracowali w kanałach.

Świadkowie ci potwierdzili wiarygodność świadectwa z 27.09.1991 r., w którym praca wnioskodawcy w spornym okresie została zakwalifikowana z poz. 16, Dział XIV wykazu A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Jeżeli ze spornego okresu odliczy się okres pracy na eksporcie (od 25.11.1985 r. do 23.04.1987 r., który nie był badany) to i tak wnioskodawca wykazuje ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, która to okoliczność nie była uznana przez organ rentowy. Przy uwzględnieniu kwestionowanych przesłanek do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury, wnioskodawca w ocenie Sądu Apelacyjnego wypełnił wszystkie warunki konieczne do nabycia świadczenia emerytalnego z art. 184 w związku z art. 32 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji, a to na podstawie art. 386 § 1 kpc.